

gosposki najprej zahvaliti, a hvaležni moramo biti tudi nekaterim našim možem za njih trud v tej zadevi, posebno pa velja to o gg. Košarju, Heinrichu in Kralju. Ljutomerski c. kr. okrajni glavar pa nam ni šel v tej reči na roke. G.

Iz Podsrede. (Popravek.) Jako smo se čudili, ko beremo v predzadnjem „Gosp.“ iz našega trga novice, ki so nam vsem neznanе. Dopisnik je gotovo svoje sanje svetu za kratek čas razodel, zakaj razun njega tukaj nihče ne vé, kako nezadovoljnost z srenjskim predstojništvom čedalje več postaja; škoda, da ni povedal, kako visoko je že prirasla; po novi meri bi nam bil to najlože povedal. Uže precej prve vrste niso resnične, to zamore okrajna sodnija v Kozjem in okrožna sodnija v Celji spričati, kamor so se hodili odborovi možje zagovarjat, ker so prepejajoče se fantaline vganjali. Dalje, pred 3 meseci je naš predstojnik 13letnega pobalina ob ednajstih po noči posvaril in domu zapodil, ker je ta mlečni pobalin njega, predstojnika, zasramoval. Namesto pa, da bi ga stariši zarad tega kaznovali, je šel brat njegov predstojnika v Kozje tožit, češ da je bratu z udarcem po licu en zob izbil. Ker pri sodnji v Kozjem ni nič opravil, je rekuriral v Celje, toda tudi tam je na cedilo ostal, zvedelo se je namreč, da mu je brat sam dal zob izdreti. To mislim, dosti jasno priča, da predstojništvo in odbor svojo dolžnost izpolnuje, ker ima ravno zavoljo tega še sitna pota do sodnij. Kakor pri nas ves svet govori, si je vsakdo, ki je dopis bral, precej rekel, ni nihče drugi uni neresnični dopis v „Gosp.“ poslal, kakor omenjeni brat unega fanta brez zoba; skoval ga je na vsaki način kdo drugi, in tudi vemo kdo, ker sam ne zna pravilno slovenski pisati. To pa zarad tega tako sodimo, ker razun njega naš predstojnik nima nasprotnika v srenji in tudi ne v fari, in ker je uni mož že večkrat zažugal, da bo koga v „cajtinge“ dal. Se ve da bi bil on sam silno rad lanjsko leto župan postal, ali kaj pomaga še tako goreča želja, če pa zaupanja in glasov ni. Tudi to ni resnično, da so Podsredčani pri zadnji volitvi premalo pomislili, komu so svoje zaupanje in glasove oddali. Naši možje so to prav dobro vedeli, ker župana že dolgo poznajo, in ni novinec v županstvu, zakaj lanjsko leto je bil že v tretje in sicer enoglasno izvoljen. Prav smešno je k sklepu še to, kar o odstopu možev od lastinskih pravic piše, ako namreč z tem na župana meri. Ni se treba bati dopisniku zastran srenjske kase, kakor je že enkrat brbral, zakaj v Kozjem v zemljiščnih knjigah se lahko vsaki dan prepriča, da je župan vse zemlje posestnik, in da je ta zemlja popolno čista, kar tudi njemu dopisniku iz srca želimo!

Iz savinjske doline. (Romarska pot na sv. Višarje) bila je tukaj precej priljubljena. Nalašč v ta namen imeli so Savinjčanje že zdaj mnogo let svojega vodja, znanega Tomaža Grabiča iz celjske fare, ki je pod imenom Gobčev Tomaž

povsodi dobro znan bil; 54krat vodil je ta možek pobožne Slovence na sv. Višarje in vsikdar vedel si je s svojo pobožnostjo in poštenostjo občno zaupanje in spoštovanje pridobiti. Zdaj počiva ta blagi mož že nad 2 leti v hladnem grobu in videti je, da hoče ž njim tudi veselje in zaupanje do sv. Višarij med savinjskimi Slovenci izumreti. Ker je namreč pri takih priložnostih vse le od enega ali več možev, gorečih, pobožnih in zvedenih vodjev, odvisno, in ker nam je ravno takih do zdaj manjkalo, ni bila ta reč že parkrat nič kaj v redu. Zato smo si naprosili Savinjčanje znanega Maksa iz Novecerkve, da bo ta posel prevzel. On je bil večletni spremljevalec Tomažev in ima vse lastnosti dobrega vodja. Temu vodji pridružilo se bo še par drugih vrlih možev in tako mislimo letos zamujeno popraviti. Božja pot se bo nastopila, kakor navadno, v petek 31. maja, to je dan po vnebohodu Kristusovem. Ta dan se bo brala ob 6. zjutraj v Petrovčah slovesna sv. meša z dvema blagoslovoma. Druga sv. meša za romarje brala se bode tisti dan ob 11. uri na Vranskem. Na to božjo pot vabljeni ste, dragi Slovenci, da se nje prav obilno vdeležite in popravimo, kar smo zadnji dve leti zamudili! Ne opustimo češčenja prečiste Device Marije, da tudi ona nas ne bo zapustila!

Dav. F.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Letina po celi Avstriji lepo kaže, ali če nje bodemo tudi veseli in obili sad v miru uživali, to ni mogoče sedaj povedati. Ohranitev miru še sicer ni nemogoča, ali bojne priprave mu povsod silijo sapo zadušiti. Pri nas v Avstriji zbirajo 2 armadi, eno v Erdeljskem, drugo okoli Kotora; tje blizu so tudi odjadrale 3 ladije „fregate“ oklopnice. Na Erdeljsko prevažajo mnogo težkih kanonov, kakor tudi iz Budimskega grada v Osek; tudi je nadvojvoda Viljelm obiskal te dni vse znamenitniše kraje na Erdeljskem. Vse to se godi vsled suma, da se Rumuni le na videž z Rusi pripravljajo in magjarske in avstrijske ministre na pomoč kličejo, da bi tako laglje za vojno silo na naše meje pritisnili, za njimi pa Rusi in tako nas nepripravljene hipoma napali. Nadvojvoda Viljelm je torej Erdeljske soteske in trdnjave te dni pregledoval in v Brucku pri Dunaju so napravili velik tabor za vojake. Bosenski begunci so zadnji čas postali jako nemirni in bo treba jih spraviti domov. Za vse te reči bo pa treba denarjev in torej so ministri, ogerski in naši, sklenoli od državnih zborov tirjati, naj jim dovolijo izposoditi 60 milijonov. Ogerski poslanci se kažejo voljni, nemški liberalci pod vodstvom dr. Giskre se pa kujajo. Ti gospodje so le dobre volje, kedar zamorejo plačilo profesorjem povišati, uradnike pomnoževati, železnice staviti, ali železnicam podpore dovoljevati: tukaj so radodarni; tako so železnici iz Gradca v Fürstenfeld dovolili 300.000 fl. za

popravo mostov itd. — Nagodba z Ogersko zopet tiči, akoravno si ministri mnogo prizadevajo in so Magjari zelo pripravljeni njo sprejeti. No, in zakaj bi je tako dober kup ne sprejeli? Za poplačanje državnega dolga 80 milijonov pri nacionalni banki jih zadene 24 milijonov samo na papirju, v resnici pa 7 milijonov, drugo plačamo mi. — Južna železnica ima toliko dolgov, da jej od lanjskih 33 milijonov čistega dohodka ostane samo 837.000 fl. drugo požró obresti. Francoske novine pripovedujejo, da se je vodja francoskih republikancev Gambeta pogovoril z magjarskimi veljaki, kakor tudi z voditelji liberalne, nemške-ustavoverske stranke tako, da se ima pred vsem delati na ohranjenju Turčije, na oslavljenju Rusije, da bo potem Nemčija osamljena. Tudi bo najboljša prilika k zvezi Francoske, Angleške in Avstrije zoper Nemčijo, ki se ima popolnoma zatreti. Če bode ta nasvet francoskega prekucuba vere našel pri slovanožrečnih Nemcih in Magjarih, potem se utegnejo ti jako ukaniti. Kajti zviti Francoz dela tudi z Bismarkom spletkarije! Najboljša zaslomba Avstriji je krščanska pravičnost in iz te izvirajoča zadovoljnost vseh njenih, tedaj tudi slovanskih, narodov! Sicer je ves trud jalov.

Vnanje države. Nemški cesar, 82letni Viljelm je v soboto 11. maja srečno ušel smrti, katero mu je delavec Hädel hotel prizadjeti, in je čestitajočim mu ministrom ukazal „skrbeti, da se ljudstvu vera ohrani; kajtiletako se zamore revoluciji v okom priti“. Dobro, ali čudno je, da je grofinja Bojanovska 1000 fl. morala plačati kot kazen, ker je v njenem gradu nek duhoven sv. mešo bral! — Francozi ūrijo marljivo svoje vojake in žrtvujejo neizmerno veliko denarjev za vojne priprave; 1.200.000 mož hočejo izurjenih imeti, če bi treba bilo vojsko pričeti. — Italijanski kralj je ukazal v Milanu nakupičiti živeža in streljiva za 120.000 mož, število vojakov v Rimu je pa pomnožiti dal, ker bodo 26. maja italijanski republikanci ondi obhajali svoj občni zbor. — Angleški minister Beakonsfield je bil vprašan v državnem zboru, zakaj je iz Indije v Evropo proti Rusom pozval mohamedanskih vojakov? Minister je rekel: zato, ker se Angleži na zvezo z Avstrijo proti Rusiji zanesti ne moremo. — Proti srbskemu knezu Milanu se je spuntalo mnogo odličnih Srbov, med temi tudi bivši minister Čumič, zarota se je izvedela in 80 zarotnikov je na smrt obsojenih.

Turške homatije. Ruski car je svojega poslanika pri angleški kraljici, grofa Šuvalova, k sebi pozval, da natančno poizve, kaj Angleži hočejo? V Petrogradu se torej sedaj posvetujejo! Od 140.000 turških ulovlencev je na Ruskem umrlo 30.000 mož. Generali Kaufman, Stoletov in Črnjačev zbirajo 70.000 mož, z katerimi mislijo proti Indiji udariti, če pride do vojske z Angleži. Ruski vojaki, kateri so bili v turški vojski, dobijo brnaste križece, branitelji Sipkine soteske pa sreberne. Adrijanopol so Rusi spremenili v velikansko

trdnjavo z 500 kanoni. Pred Carigradom pa čakajo na odločbo vsi: Rusi, Turki in Angleži, pripravljeni so na boj, a nobeden ga neče pričeti. V Rumuniji se je XI. ruski vojni oddelek pomaknil naprej proti Krajevi, kar je zlasti naše Magjare iznemirilo; pravijo, da to Avstriji velja! Turške vstajnike v Rodopskih planinah so Rusi od morja odrezali in jih bodo kmalu potlačili. Bolgarski narod mora 30.000 novincev dati, Rusi jih bodo orožali in izurili. Sultan še se vedno brani ter neče Rusom prepustiti Šumle, Varne in Batuma; zato so se Rusi tem mestom približali in jih hočejo silama vzeti, če jih Turki iz dobra ne dajo. To pa utegne biti povod pričetju nove vojske.

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko-krajepisna črtica.)

VII. Po smrti vojvode Boruta je bil za vojvoda v Korantan poslan Karat in potem Ketumar. Oba sta si veliko prizadevala Slovence pokristijaniti. Tako je zdaj drugoč luč svete vere v naše kraje prisvetila, pa od druge strani, namreč iz Solnograda ali Salcburga, od koder je celo nadškof sv. Roprt v Celje prišel, cerkev sv. Maksimilijana blagoslovil in njegove ostanke v Lavreak odnesel. Da bi prepiri ne nastali med dušnimi pastirji, ki so iz Solnograda in Ogleja v te kraje prihajali, odločil je cesar Karol Veliki za mejo med obema škofijama Dravo; Celje je torej ostalo pod oglejskim patrijarhom. Tudi v posvetnem oziru je Karol Veliki mnogo predrugačil. Po smrti Ketumarovega sina Vladuha ni več postavil vojvode, ampak deželo je razdelil v menjše pokrajine, v katerih so vladali grofi. Celje je prišlo pod Savinjsko krajino, ki je obsegala kraje med Pohorjem in Savo in med Sotlo in kranjskimi planinami. Ko se je l. 843. veliko frankovsko cesarstvo razcepilo, ostala je Savinjska krajina pod nemškimi cesarji pa z lastnimi mejnimi grofi blizu do leta 1149. ko je cesar Konrad III. to pokrajino podelil štajerskemu mejnemu grofu Otokarju I. Leta 1186. pa je z Štajerskim vred prišla v last avstrijskemu vojvodu Leopoldu VI. Od tega časa je Celje pod avstrijskim gospodstvom. Med tem so čez Celje in njegovo okolico prišle hude nadloge. Prihruli so v te kraje divji Magjari ter ropali in morili, kakor le divjaki morejo. Večkrat je obiskala celjsko krajino lakota in kuga, potresi in povodnje, kobilice in divje goske. Kobilice so nekterokrat v toliki množini priletele, da so vse požrle, kar so našle, blizu Slov. Bistrice celo konja s konjenikom vred. Tudi divje goske, ki so kraj rek priletele, naredile so veliko škode, čeravno jih je veliko bilo pokončanih deloma od zime, deloma od ljudi. Sploh je pretečenih 500 let bila najžalostnejša doba celjske zgodovine, o kateri skoro nič veselega